

RKP.050.9.2024.BW
Warszawa, 27 listopada 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Interpelację nr 6026 z dnia 7 listopada 2024 r., złożoną przez Pana Krzysztofa Tchórzewskiego Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie braku pielęgniarek w polskich szpitalach, uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Ministerstwo Zdrowia podejmuje wiele działań, które mają na celu zwiększenie liczby wykwalifikowanych pielęgniarek w systemie ochrony zdrowia oraz zachęcenie do podejmowania kształcenia przygotowującego do wykonywania tego zawodu. Wprowadzane są rozwiązania systemowe mające na celu rozwój kompetencji i uprawnień zawodowych pielęgniarek, co przyczynia się do większej samodzielności zawodowej, ale też powoduje większą odpowiedzialność.

W celu wzmocnienia roli pielęgniarek w systemie opieki zdrowotnej wprowadzone zostały zmiany do standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu pielęgniarki, mające na celu upracticznienie kształcenia tak, aby było dostosowane do aktualnych potrzeb rynku pracy, który wejdzie w życie od roku akademickiego 2025/2026.

Poszerzony został wykaz substancji czynnych zawartych w lekach, na które pielęgniarki będą mogły wystawiać recepty oraz wykaz badań diagnostycznych, na które będą miały prawo wystawiać skierowania.

Ministerstwo Zdrowia wspiera także rozwój zawodowy pielęgniarek poprzez dofinansowanie szkoleń specjalizacyjnych. W tym roku zaplanowano na ten cel 10 mln zł.

Pragnę podkreślić, iż dotychczasowe działania podejmowane przez Ministerstwo Zdrowia na rzecz pielęgniarek mają pozytywny wpływ na zwiększenie zainteresowania młodych osób podejmowaniem kształcenia w tym zawodzie, a tym samym sukcesywny wzrost liczby pielęgniarek zatrudnionych w systemie ochrony zdrowia.

Wzrasta liczba uczelni posiadających akredytację Ministra Zdrowia do prowadzenia kształcenia na kierunku pielęgniarstwo na poziomie pierwszego stopnia. W 2024 roku liczba uczelni kształcących w tym zawodzie wynosi 121 uczelni.

Zwiększa się także liczba studentów na kierunku pielęgniarstwo I stopnia. W roku akademickim 2023/2024 liczba studentów na kierunku pielęgniarstwo I stopnia wynosiła – 12 376. Według danych Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych, prowadzonego przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych, systematycznie wzrasta liczba aktywnych zawodowo pielęgniarek. W 2023 r. liczba pielęgniarek aktywnych zawodowo wynosiła 239 257.

Natomiast odnosząc się do kwestii wzajemnej relacji między ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych a ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa, uprzejmie wyjaśniam że regulacje te mają odmienny charakter: pierwsza stanowi klasyczną regulację z zakresu prawa pracy, druga jest jedną z kilkunastu funkcjonujących w polskim porządku prawnym ustawą zawodową.

Przedmiotem regulacji ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa jest w szczególności określenie zasad wykonywania zawodów pielęgniarstwa i położnictwa, zasad uzyskiwania prawa wykonywania zawodów pielęgniarstwa i położnictwa, a także kształcenia zawodowego. W myśl art. 11 ust. 1 tej ustawy, pielęgniarstwo i położnictwo wykonują zawód, z należytą starannością, zgodnie z zasadami etyki zawodowej, poszanowaniem praw pacjenta, dbałością o jego bezpieczeństwo, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej oraz pośrednictwo systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Przywoływany w interpelacji art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa nakłada z kolei na pielęgniarstwo i położnictwo obowiązek, zgodny z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi, udzielania pomocy w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować stan nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Natomiast ustawa z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych zawiera regulacje dotyczące sposobu ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego. W ramach realizacji przepisów tej ustawy zaszeregowanie pracownika wykonującego zawód medyczny (w tym pielęgniarstwa i położnictwa) oraz pracownika działalności podstawowej, innego niż pracownik wykonujący zawód medyczny, do jednej z grup zawodowych, odbywać się powinno w oparciu o określony przez pracodawcę, na gruncie regulacji zakładowej lub w umowie o pracę, wymóg posiadania określonego wykształcenia na danym stanowisku pracy z uwzględnieniem potrzeb i warunków związanych z wykonywaniem pracy na tym stanowisku.

Nie można jednak mówić o dowolności pracodawców (dyrektorów szpitali) w uznawaniu (lub nie) wyższego wykształcenia pielęgniarstwa. Pracodawca uwzględniając regulaminy wewnętrzne określa, jakie wymogi mają spełniać osoby zatrudnione w podmiocie leczniczym przez niego zarządzanym, ale w granicach określonych przepisami prawa (w tym m.in. przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2023 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami oraz przepisami rozporządzeń określających warunki realizacji świadczeń gwarantowanych w określonych zakresach, wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) i pod warunkiem, że zapewni udzielanie świadczeń zdrowotnych wyłącznie przez osoby wykonujące zawód medyczny oraz spełniające wymagania zdrowotne określone w odrębnych przepisach (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej), a także że podejmowane przez niego jako pracodawcę czynności mieścić się będą w granicach norm określonych przepisami prawa pracy. To na pracodawcy spoczywa obowiązek przestrzegania przepisów prawa pracy i realizacja wszelkich postanowień sądów w tym zakresie, w tym pokrywanie obciążeń finansowych z nich wynikających. Natomiast przywołany wyżej przepis art. 12 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnictwa stanowi ogólną regułę właściwą dla zawodów zaufania publicznego, mającą zastosowanie do wszystkich przypadków sytuacji nadzwyczajnych, a więc zdarzeń nagłych, np. wypadków, zastępstw w miejscach publicznych itp., która to reguła zobowiązuje każdą osobę posiadającą prawo wykonywania zawodu do udzielenia pomocy osobie, której zdrowie i życie jest zagrożone. Norma ta nie jest w żadnym wypadku związana z pozostawianiem w jakiegokolwiek formie zatrudnienia i jako taka nie stanowi normy prawa pracy.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/